

บทที่ 2

ความหมาย ประวัติความเป็นมาของแนวคิดอิมามะฮ์

1. ความหมายของคำว่า “อิมามะฮ์”

1.1. ความหมายอิมามะฮ์ ทางภาษา

คำว่า “อิมามะฮ์” มาจากรากศัพท์ของคำว่า อัมมา (أم) เช่น (أم القوم في الصلاة) หมายถึง เขานำผู้คนในการละหมาด คำว่า “อิมามะฮ์” เป็น มัสคัร(อาการนาม) มาจากคำว่า อัมมา ส่วนคำว่า “อิมาม” เป็นคำมุฟรัด¹ และญัมอ² คือ อาอิมมะฮ์และอะอิมมะฮ์ , อิมามหมายถึง ผู้นำ (อรรถชีย์, 1998 ค.ศ. : 22)

อิบน์ มัสนูร (1996 ค.ศ. : 1 / 213) ได้กล่าวว่า อิมามหมายถึงผู้นำซึ่งผู้คนจะตามเขาไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดี หรือไม่ดี

อิมาม หมายถึงผู้นำ ซึ่งผู้คนจะปฏิบัติตามเขาทั้งคำพูด การกระทำ การเขียน และอื่นๆทั้งที่ถูกและผิด (รอฆิบ อัลอัศฟาฮานี , 1992 ค.ศ. : 87)

อิมามและอิมามะฮ์จะให้ความหมายเดียวกันคือผู้นำ ซึ่งผู้ตามจะตามเขาไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ดี หรือไม่ดี และจะปกป้องผลประโยชน์ของพรรคพวก

อิมามและอาอิมมะฮ์ ตามที่ปรากฏในอัลกุรอาน

คำว่า อิมามและอาอิมมะฮ์ที่ปรากฏในอัลกุรอานมีอยู่ 11 แห่ง ซึ่งจะอยู่ในรูปของ คำมุฟรัด 7 แห่ง และในรูปญัมอ 4 แห่ง จะให้ความหมายที่แตกต่างกันดังนี้

ในรูปคำมุฟรัด มีอยู่ 7 แห่ง มีความหมายต่างกันคือ

1. หมายถึง เส้นทาง

فَأَتَقَمَّتْ مِّنْهُمُ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾

¹ มุฟรัด เป็นคำภาษาอาหรับ หมายถึง เอกพจน์หรือคำที่แสดงจำนวนเพียง 1 เท่านั้น

² ญัมอ เป็นคำภาษาอาหรับ หมายถึง พหูพจน์หรือคำที่แสดงจำนวนมากกว่า 2ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์และ สิ่งของ

ความว่า “ดั่งนั้นเราได้ลงโทษพวกเขา และแท้จริงทั้งสองพวก อยู่บนเส้นทางที่ชัดแจ้งอย่างแน่นอน ” (อัลอิจรู : 79)

2. หมายถึง การบันทึก มีอยู่ 2 แห่ง คือ

وَ كُلِّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

ความว่า “ และทุกสิ่งนั้นเราได้รวบรวมไว้อย่างครบถ้วนในบันทึกอันชัดแจ้ง “(ยาซีน : 12) และใน (อัลอิสรออ : 71)

3. หมายถึง ผู้นำมนุษยชาติ

إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ط... الآية ﴿١٢٤﴾

ความว่า “ แท้จริงข้าจะให้เป็นผู้นำมนุษยชาติ “ (อัลบะเกาะเราะฮะฮุ : 124)

4. หมายถึง เป็นแบบอย่าง

وَأَجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾

ความว่า “ และทรงทำให้เราเป็นแบบอย่างแก่บรรดาผู้ยำเกรง “ (อัลฟุรกอน : 74)

5. หมายถึง คัมภีร์ มีอยู่ 2 แห่ง คือ

وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً... الآية ﴿١٧﴾

ความว่า “ และก่อนนั้นที่คัมภีร์ของมูซา เป็นแนวทางและความเมตตา “ (ฮูด : 17) และใน (อัลอะฮุกอฟ : 12)

ในรูปคำญมฺอ มี 4 แห่งคือ

1. หมายถึง บรรดาผู้นำหรือ หัวหน้า ในการกระทำความดี มีอยู่ 3 แห่ง ดังนี้

وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ... الآية ﴿٧٣﴾

73) ความว่า “และเราได้แต่งตั้งพวกเขาให้เป็นผู้นำเพื่อแนะแนวทางที่ถูกต้อง” (อัลอัมบียาอ :

وَنَجَعَلَهُمْ أَئِمَّةً... الآية ﴿٥﴾

ความว่า “ และเราจะทำให้พวกเขาเป็นหัวหน้า “ (อัลเกาะศ็อศ : 5)

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا... الآية ﴿٢٤﴾

ความว่า “ และเราได้จัดให้มีหัวหน้าจากพวกเขา เพื่อจะได้ชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องตามบัญชาของเรา “ (อัลซัจญุดะฮฺ : 24)

2. หมายถึง บรรดาผู้นำที่ปฏิเสธการศรัทธา เช่น

وَإِنْ تَكْفُرُوا أَئِمَّتَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا
أَئِمَّةَ الْكُفْرِ... الآية ﴿١٢﴾

ความว่า “และถ้าหากพวกเขาทำลายคำมั่นสัญญาของพวกเขา หลังจากที่พวกเขาได้ทำสัญญาไว้ และใส่ร้ายในศาสนาของพวกเขาแล้วไซ้ร้ ก็จงต่อสู้บรรดาผู้นำแห่งการปฏิเสธศรัทธา” (อัลเตอาบะฮฺ : 12)

จากที่ได้กล่าวมา ความหมายของอิมามในรูปคำมุฟรัดนั้นคือ เส้นทาง การบันทึก นำมนุษยชาติ แบบอย่าง คัมภีร์ และความหมายในรูปคำญมฺอ(อาอิมมะฮฺ)คือ บรรดาผู้นำในการกระทำความดี บรรดาผู้นำที่ปฏิเสธการศรัทธา

อิมามและอะอิมมะฮฺ ▼ ที่ปรากฏในหะดีษ

คำว่าอิมามและอะอิมมะฮฺ ปรากฏอยู่ในหะดีษหลายแห่งด้วยกัน เช่น

الإمام الأعظم الذي على الناس راع وهو مسؤل عن رعيته... الحديث

ความว่า “ อิมามผู้ยิ่งใหญ่ เป็นผู้คุ้มครองดูแลมนุษยชาติ และเขาจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อประชาชนของเขา... ”¹

سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل إلا ظله... إمام عادل... الحديث

“มีเจ็ดกลุ่มที่จะอยู่ภายใต้ร่มเงาของอัลลอฮฺ ▼ ซึ่งจะไม่มียรมเงาใดๆ เว้นแต่ร่มเงาของพระองค์เท่านั้น คือ อิมามที่มีความยุติธรรม ...”²

الأئمة من قریش

ความว่า “ บรรดาอิมามนั้น(จะต้อง)มาจากเผ่ากูรอช ”³ คำว่าอิมามในที่นี้หมายถึงผู้นำประชาชาตินั่นเอง

1.2. ความหมายอิมามะฮฺทางวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายคำว่าอิมามะฮฺ ▼ ในแง่วิชาการไว้หลายท่านทั้งอะฮฺลิซซุนนะฮฺ ▼ และชีอะฮฺ ▼

นักวิชาการกลุ่มอะฮฺลิซซุนนะฮฺ ▼

¹ อ้างแล้วในหน้า 4

² บันทึกโดย อัลบุคอรีย กิตาบ 10, บาบ 36, เล่ม 1, หน้า 132, หมายเลข 660, 1423, 6479, 6808 . มุสลิม กิตาบ 12, บาบ 30 , เล่ม 2, หน้า 715 , หมายเลข . 1031

³ บันทึกโดย อิมามอะฮฺมัด เล่ม 10, หน้า 417, หมายเลข 12247, 12835. อัลบานีย ซิลซิละฮฺอัศศอฮียะฮฺ เล่ม3, หน้า 6 - 7, หมายเลข 1006,1007 และได้วิจารณ์ว่าเป็นหะดีษหะซัน

อัลมาวัรดี¹ (1995 ค.ศ. : 1 / 60) ได้กล่าวว่าคำ “อิมามะฮฺ” ถูกกำหนดในเรื่องของตำแหน่งที่สืบทอดจากท่านรซูล ~~ﷺ~~ เพื่อพิทักษ์รักษาศาสนา และบริหารกิจการแผ่นดิน

อัลญุwayนี² (1400 ฮ.ศ. : 15) กล่าวว่า อิมามะฮฺ คือ อิมามที่สมบูรณ์ ที่รับผิดชอบในเรื่องทั่วไป โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโลกนี้และศาสนา

อิบนุ กอลดูน³ (1996 ค.ศ. : 185) กล่าวว่า อิมาม หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในกิจการศาสนาเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชาติทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และหากเป็นกิจการบริหารราชการแผ่นดินก็ต้องเป็นไปเพื่อศาสนามีผลตอบแทนเพื่อโลกหน้าด้วยเช่นกัน แท้จริงอิมามนั้นคือผู้พิทักษ์รักษาศาสนา และบริหารราชการแผ่นดิน

จะเห็นได้ว่าการให้ความหมายคำว่าอิมามะฮฺดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น จะครอบคลุมทั้งกิจการศาสนาและการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อผลประโยชน์ต่อประชาชาติทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

คำว่าอิมาม เคาะลีฟะฮฺ ✓ และอิมรุลมุอ ~~ﷺ~~ มินีน มีความหมายเดียวกัน

อิบนุ กอลดูน (1996 ค.ศ. : 185) กล่าวว่า ตำแหน่งนี้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการปกป้องศาสนาและบริหารราชการแผ่นดิน นั่นคือ เคาะลีฟะฮฺและอิมาม

มุฮัมหมัดเราะซิด ริฎอ (1994 ค.ศ. : 17) กล่าวว่า คิลาฟะฮฺ อิมามะฮฺ และอิมาระตุล มุอ มินีน ทั้ง 3 คำนี้ มีความหมายเดียวกัน คือ การเป็นผู้นำสูงสุดในรัฐอิสลาม มีหน้าที่พิทักษ์รักษาศาสนาและบริหารราชการแผ่นดินพร้อม ๆ กัน

มุฮัมหมัดชัยยิด อัลวะกิล (1988 ค.ศ. : 15) กล่าวว่า คำว่า คิลาฟะฮฺและอิมามะฮฺ 2 คำนี้มีความหมายเดียวกันในทัศนะของอิสลาม มีจุดประสงค์เดียวกันคือการรับผิดชอบในกิจการของชาวมุสลิม เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินและกิจการศาสนาไปพร้อม ๆ กัน

นอกจากนี้คำว่าอิมาม ยังมีความหมายเดียวกันกับคำว่า เคาะลีฟะฮฺ ซึ่งอนุชะฮฺรอฮฺ (ม.ป.ป. : 19) ได้กล่าวว่า คำว่าเคาะลีฟะฮฺ หมายถึงบุคคลที่มาดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำของอิสลามหลังจากท่านรซูล ~~ﷺ~~ และได้ชื่อว่าอิมามเพราะว่าเคาะลีฟะฮฺ ✓ นั่นก็หมายถึง อิมาม และการเคารพเชื่อฟังต่ออิมามเป็นสิ่งที่จำเป็น ซึ่งประชาชนจะเดินตามรอยของอิมามเสมือนดังเช่น การละหมาดที่จะต้องตามอิมาม

¹ อะลี อิบน์มุฮัมหมัด อัลมาวัรดี เกิดในปี 364 ฮ.ศ. ที่เมือง บัสเราะฮฺ เสียชีวิตในปี 450 ฮ.ศ. เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาอุศูลุดดีน (อัลซีริกตี, 1999 ค.ศ. : 4 / 272)

² अबดุลมาลิก อิบน์อับดุลลอฮฺ ✓ อิบน์ญุฟ อัลญุwayนี รู้จักในนามว่า อิมาม อัลฮารอมัยนุ เกิดในปี 419 ฮ.ศ. เสียชีวิตในปี 478 ฮ.ศ. (อัลซีริกตี, 1999 ค.ศ. : 4 / 127)

³ अब್ದุรอฮฺ ✓ มาน อิบน์มุฮัมหมัด อิบน์มุฮัมหมัด อิบน์คอลดูน เกิดที่ตูนิเซีย ในปี 732 ฮ.ศ. เสียชีวิตในปี 808 ฮ.ศ. ที่เมือง ไคโร เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาสังคมศาสตร์ (อัลซีริกตี, 1999 ค.ศ. : 3 / 330)

อิมามจะใช้เรียกกับผู้นำโดยทั่วไป เช่น ผู้นำละหมาด ผู้นำองค์กร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ เป็นต้น โดยอิมามในการละหมาด จะหมายถึง ผู้นำในการนำละหมาด ซึ่งใช้เรียกกันอย่างแพร่หลาย ในหนังสือฟิกฮ์ต่างๆ และใช้เรียกอิมามดังกล่าวว่า อิมามซุฆรอ (ผู้นำในการละหมาด) ส่วน อิมามในองค์กรต่างๆ หมายถึง ผู้นำในการบริหารกิจการภายในองค์กรเช่น ผู้นำมัศยิด จะเรียกว่า อิมามมัศยิด ,ผู้นำองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกิจการทางศาสนา จะเรียกว่าอิมามเช่นเดียวกัน และสำหรับผู้นำที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาเช่น อัลอัลบุกอริย จะรู้จักในนาม อิมามอัลหะดีษ , อิบูหะนีฟะฮ์ จะรู้จักในนาม อิมามฟิกฮ์ เป็นต้น (มุฮัมหมัดเราะเซอ ฟัต อูสมาน 1975 ค.ศ. : 57)

ผู้นำสูงสุดในรัฐอิสลาม มีหน้าที่พิทักษ์รักษาศาสนาและบริหารราชการแผ่นดินพร้อม ๆ กัน นั้นเรียกว่า อิมามอูสมะ (ผู้นำประเทศ)

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นอิมามและเคาะลีฟะฮ์ ในทัศนะของอะฮฺลิซซุนนะฮ์ คือผู้ที่มาดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำสูงสุดหลังจากท่าน ﷺ ทำหน้าที่ปกป้องศาสนาและบริหารราชการแผ่นดินไปพร้อมๆ กัน

บางทัศนะได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันระหว่างคิลาฟะฮ์กับอิมามะฮ์ดังนี้

มุฮัมหมัด อิบน์ ฮุเซ็น (1980 ค.ศ. : 19) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างคิลาฟะฮ์และ อิมามะฮ์ นั่นคือ คิลาฟะฮ์หมายถึง การเป็นผู้นำประเทศ ส่วนอิมามะฮ์คือการเป็นอิมามทางศาสนา สำหรับคำว่า เคาะลีฟะฮ์, อิมรุลมุอมีนีน และอิมาม มีที่มาดังนี้

คำว่า เคาะลีฟะฮ์ จะปรากฏในอัลกุรอานและอัลหะดีษ บุคคลแรกที่ถูกเรียกคือ อิบูนบกร ท่านถูกเรียกในนาม เคาะลีฟะฮ์ตุลลุลลอฮ์ ส่วนคำว่า อิมรุลมุอมีนีน จะใช้เรียก อุมร์ อิบน์ อัลค็อฏฏอบ เป็นคนแรก และคำว่า อิมาม นอกจากจะปรากฏในอัลกุรอานและอัลหะดีษแล้ว คำนี้จะเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายหลังจากเกิดกลุ่มต่างๆ ในอิสลาม โดยชีอะฮ์เป็นกลุ่มแรกที่ใช้คำว่าอิมามะฮ์ ซึ่งใช้เรียกเฉพาะกับ อะลี อิมามคำนี้จะใช้เรียกกับตำแหน่งผู้นำ โดยการใช้นี้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย (มุฮัมหมัด อิมาระฮ์, 1989 ค.ศ. : 30 - 35)¹

ผู้วิจัยเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันระหว่างความหมายของคำเหล่านี้ เพราะว่าเคาะลีฟะฮ์ อิมามะฮ์ และอิมรุลมุอมีนีน เป็นตำแหน่งสูงสุดในระบบการปกครองของอิสลามซึ่งทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินและปกป้องรักษาศาสนาเพียงแต่จะเรียกผู้นำในเวลาต่างกันเท่านั้น และในการเรียกตำแหน่งผู้นำนี้จะใช้คำเคาะลีฟะฮ์ในการเรียกผู้นำมากกว่าใช้คำว่าอิมามะฮ์

นักวิชาการกลุ่มชีอะฮ์

¹ ดูใน ซอฟีร, 1985 ค.ศ. : 368 – 373 และใน มุฮัมหมัดเราะเซอ ฟัต อูสมาน, 1975 ค.ศ. : 41 - 49

มุฮัมมัดอะลี อัลฮัมซารี และคณะ (1997 ค.ศ. : 29) ได้กล่าวว่า อิمامเป็นคำที่ใช้เรียกกับเคาะลีฟะฮ์ ซึ่งถูกแต่งตั้งในเรื่องศาสนา และการเมืองพร้อมกัน แต่ถ้าเป็นเรื่องศาสนาจะเรียกสำหรับผู้ที่นำละหมาดโดยเฉพาะ

ชัยยิด ซาอิด อัคตาร์ ริซวี (2526 พ.ศ. : 1) ได้กล่าวว่าอิمامหมายถึง บุคคลซึ่งสืบอำนาจต่อจากท่านรซูล ﷺ มีสิทธิในการบังคับบัญชาสูงสุดแก่มวลมุสลิมในเรื่องศาสนาและกิจการด้านสังคมทั้งหมด

สถาบันอัลบาลาฆ (2540 พ.ศ. : 138) ตำแหน่งอิمامในอิสลาม หมายถึง ตำแหน่งผู้นำที่สืบทอดภารกิจของท่านรซูล ﷺ เป็นทั้งผู้นำในการปกครอง ผู้นำประชาชาติที่ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาแก่มวลมนุษย์ รวมทั้งปกป้องรักษาคำสอนของรซูล ﷺ

อิมามะฮ์เป็นการมอบหมายประทานมาโดยอัลลอฮ์ ชัยยิด ซาอิด อัคตาร์ ริซวี (2526 พ.ศ. : 17) กล่าวว่า อัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้นที่สามารถจะแต่งตั้งผู้สืบทอดเป็นเคาะลีฟะฮ์ ต่อจ ﷺ านรซูล ฉะนั้นประชาชาติจึงไม่มีทางเลือกในเรื่องนี้ หน้าที่ของประชาชาติคือการปฏิบัติตาม อิمامหรือเคาะลีฟะฮ์ที่ ﷻ ได้รับการแต่งตั้งจากอัลลอฮ์ ﷻ อย่างเดียวเท่านั้น

จากนิยามข้างต้นจะเห็นได้ว่าอิมามะฮ์ ﷻ ในทัศนะของชีอะฮ์ ﷻ จะมีความหมายเฉพาะซึ่งแตกต่างจากความหมายที่เป็นที่เข้าใจในกลุ่มมุสลิม โดยทั่วไปกล่าวคือ ชีอะฮ์จะยึดถือว่าอิमानัน ﷻ ได้รับการแต่งตั้งจากองค์อัลลอฮ์ ﷻ เหมือน ﷺ ซุล ซึ่งพระองค์จะเป็นผู้เลือกและจะประทานมูอญิชาต (ปาฏิหารย์) ที่บ่งบอกว่าเขาผู้นั้นได้รับการแต่งตั้งจากอัลลอฮ์ ﷻ และในกรณีการเลือกอิمامขึ้นอยู่กับความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยผ่าน ﷻ นรซูล ซึ่งท่านจะเป็นผู้บอกว่าใครจะมาเป็นอิمامหลังจากท่าน

2. ประวัติความเป็นมาของอิมามอะฮฺ

อะฮฺ ลิขซุนนะฮฺถือว่าอิมามอะฮฺนั้นเริ่มเกิดขึ้นหลังจากการจากไปของท่าน عليه السلام กล่าวคือหลังจากการสิ้นชีวิตของท่าน عليه السلام เหล่าเศาะหาบะฮฺ ได้ประชุมเพื่อสรรหาผู้นำที่จะสืบทอดรับช่วงอำนาจการปกครองต่อจากท่าน عليه السلام อย่างเร่งด่วนก่อนกลุ่มมุฮาญีรีน¹ กับกลุ่มชาวอันศอร² จะแตกแยกกัน อันเนื่องมาจากความขัดแย้งในเรื่องการกำหนดบุคคลที่จะมาเป็นผู้นำของตน ซึ่งทั้งสองกลุ่มจะมีผู้อาวุโสที่วางตัวเป็นกลาง เป็นผู้ที่วิตกกังวลถึงความแตกแยกอันเป็นผลร้ายที่จะเกิดขึ้น

อับูอัมเราะฮฺ อัลอันซอรีย์ กล่าวว่า หลังจากท่านรซูล عليه السلام ได้จากโลกนี้ กลุ่มอันศอร ได้รวมตัวกันปรึกษาหารือ ณ. ซะกีฟะฮฺ บะนีซาอิดะฮฺ จะให้ ซะอัด อิบน์ อุบาตะฮฺ عليه السلام เป็นผู้นำ ขณะนั้น ซะอัด อิบน์ อุบาตะฮฺ عليه السلام กำลังป่วยอยู่แต่มาร่วมชุมนุมด้วย เขาได้กล่าวว่า โอ้อันศอรทั้งหลายไม่มีกลุ่มชนใดอีกแล้วในโลกอิสลามที่จะมีความเลอเลิศยิ่งกว่าพวกท่านเพราะท่านรซูล عليه السلام อยู่ท่ามกลางชาวกุรอัยษ์เป็นเวลาถึง 13ปีทำหน้าที่เรียกร้องให้พวกเขาละทิ้งการบูชารูปเจี๊วดและหันมาเคารพภักดีพระเจ้าผู้เป็นเจ้าองค์เดียว แต่ก็มีเพียงไม่กี่คนที่ศรัทธาต่อท่านรซูล عليه السلام พวกเขาทำให้มีความสามารถปกป้องศาสนาไว้ได้ไม่ อีกทั้งยังไม่อาจเผยแพร่ศาสนาให้อิ่งใหญ่ได้ จึงได้ทรงคัดเลือกพวกท่านให้ได้รับความจำเริญ (อ้างในอิบนุ อะซีร, 1989 ค.ศ. : 2 / 12) ในขณะเดียวกันฝ่ายมุฮาญีรีนมีความคิดว่าผู้นำจะเป็นใครอื่นไม่ได้นอกจากชาวมุฮาญีรีนจากเผ่ากุรอัยษ์ ดังนั้นกลุ่มชาวอันศอรจึงได้เสนอให้มีผู้นำสองคน โดยกล่าวว่า “พวกท่านก็เลือกผู้นำขึ้นมาคนหนึ่ง เราก็จะเลือกผู้นำมาอีกคนหนึ่ง” (อัญญาาะบะรีย, 1997 ค.ศ. : 2 / 242 - 243) แต่อุมร์ عليه السلام ได้ปฏิเสธข้อเสนอนี้โดยกล่าวว่า ผู้นำสองคนไม่อาจยืนอยู่ด้วยกันได้ เมื่อเหตุการณ์เริ่มรุนแรงเกือบจะใช้กำลังเข้าตัดสิน อุมร์ عليه السلام ซึ่งอยู่ฝ่ายเบี่ยงจึงชี้แจงให้ฝ่ายอันศอรเลิกล้มที่จะส่งผู้ที่เหมาะสมเข้ารับเลือกตั้ง เพราะอย่างไรเสียชาวเผ่า عليه السلام กุเรซคงไม่ยอมเป็นแน่ จากนั้นอุมร์ عليه السلام ก็แนะนำว่า عليه السلام ใครจะเหมาะสมกับตำแหน่งคาลิฟะฮฺเท่ากับอับูบักร ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับรซูล عليه السلام ในเหตุการณ์สำคัญๆดังเช่น ในการฮิจญ์เราะฮฺจากมักกะฮฺไปมะดีนะฮฺ เป็นต้น عليه السلام และยังเป็นผู้ที่มีความอาวุโสเป็นผู้ عليه السلام ได้รับความไว้วางใจจากรซูล عليه السلام ให้เป็นผู้นำละหนาดในยามที่รซูล عليه السلام เจ็บป่วย เมื่อเป็นเช่นนี้ฝ่ายอันศอรก็เห็นชอบด้วย เป็นอันว่าเสียงส่วนใหญ่ عليه السلام ชอบให้อับูบักร عليه السلام ดำรงตำแหน่ง عليه السلام คาลิฟะฮฺ عليه السلام คนแรก อับูบักร عليه السلام จึงยอมรับตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบนี้ด้วยความสงบเสงี่ยม عليه السلام

ส่วนการดำรงตำแหน่งคาลิฟะฮฺของอุมร์ อิบน์ อัลค็อฏฏอบ عليه السلام นั้นเกิดขึ้น โดยวะสียะฮฺ عليه السلام จากอับูบักร عليه السلام ท่านกล่าวว่า แท้จริงข้าพเจ้าแต่งตั้งท่านอุมร์เป็นผู้นำของพวกท่าน (อ้างใน อัญญาาะ

¹ หมายถึง ชาวมักกะฮฺที่อพยพติดตามท่านรซูล عليه السلام ไปยังมะดีนะฮฺ

² หมายถึง ชาวมะดีนะฮฺที่ให้ความช่วยเหลือท่านรซูล عليه السلام และให้ที่พักอาศัย ที่ทำกินแก่ผู้อพยพที่มาจากมักกะฮฺ

บะรีย , 1997 ค.ศ. :2 / 352 - 353) การเสนอชื่ออุมร์ ของอบูบักร นั้นเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปรึกษาและได้รับความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

และก่อนที่อุมร์ رضي الله عنه จะสิ้นชีวิต ท่านได้เสนอชื่อเศาะหาบะฮ์ ∇ 6 ท่าน ได้แก่ 1. อูสมาน อิบน์ อัฟฟา رضي الله عنه 2. อะลี อิบน์ อบีฏอลิบ رضي الله عنه 3. กุอลหะฮ์ ∇ อิบน์ อุบัยดิลละ رضي الله عنه ∇ 4. ชูเบร อิบน์ อับดุลอาวม 5. สะอัด อิบน์ رضي الله عنه วัคกอส 6. อับดุลรอฮ์ رضي الله عنه อิบน์ เอาฟ และได้ให้บรรดาท่านเหล่านี้ได้เลือกผู้นำขึ้น หลังจากที่ได้เสียชีวิตเศาะหาบะฮ์ ∇ ทั้ง 6 ท่านก็ได้ประชุมร่วมกันและลงมติให้ท่านอูสมาน อิบน์ อัฟฟา ดำรงตำแหน่งเป็นเคาะลีฟะฮ์ ∇ ต่อจากท่านอุมร์ อิบน์ อับดุลอฏฏอบ (อิบน์ กะษีร, 1988 ค.ศ. : 7 / 150) ในการเสนอชื่อบรรดาเศาะหาบะฮ์ ∇ 6 ท่านโดยอุมร์ เนื่องจากท่านเหล่านั้นเป็น رضي الله عنه ใจของท่านรซูล และได้รับการรับรองว่าเป็นชา رضي الله عنه ร์คจากท่านรซูล อีกด้วย

ส่วนการดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ของท่านอะลี อิบน์ อบีฏอลิบ رضي الله عنه มากท่าน อูสมาน رضي الله عنه ได้เสียชีวิตนั้นเป็นการเห็นพ้องต้องกันของเหล่าเศาะหาบะฮ์ ∇ ที่อยู่ในมะดีนะฮ์ว่าท่านอะลี رضي الله عنه เป็นผู้ที่เหมาะสมในการดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ ∇ หลังจากท่านอูสมาน رضي الله عنه ประชาชนจึงได้ให้สัตยาบันกับท่านอะลี อิบน์ อบีฏอลิบ رضي الله عنه (อิบน์ กะษีร , 1988 ค.ศ. : 7 / 226)

จากที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าวิธีการได้มาซึ่งตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ทั้ง 4 ท่านนั้นมีความแตกต่างกันและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มบรรดาเศาะหาบะฮ์ ∇ ซึ่งหลังจากที่ได้รับดำรงตำแหน่งแล้วก็จะมีการให้สัตยาบันจากประชาชน

สำหรับชื่ออะฮ์ดีนั้น หลังจากการเสียชีวิตของท่านรซูล ﷺ จำเป็นที่ต้องมีอิมามมารับหน้าที่สืบทอดตำแหน่งต่อจากท่านรซูล ﷺ โดยทำหน้าที่ควบคุมและเผยแผ่บทบัญญัติของท่านรซูล ﷺ ซึ่งบุคคลที่ได้รับการเลือกให้เป็นอิมามจากอัลลอฮ์และรซูล ﷺ ก็คือ อะลี อิบน์ อบีฏอลิบ رضي الله عنه (อะลีฮัมหมัด อะลีคัยยิด , 2537 พ.ศ. : 10) ดังเหตุการณ์เมื่อท่านรซูล ﷺ ได้เสร็จสรรพจากการทำฮัจญ์ครั้งสุดท้ายและท่านก็ได้เดินทางมาหยุดพักที่เกาะดีร์คุม ท่านได้สั่งให้จัดสถานที่ขึ้นมาโดยท่านได้กล่าวปราศรัย หลังจากนั้นท่านก็ได้จับมือของอะลี رضي الله عنه ชูขึ้นโดยกล่าวว่า “ ผู้ใดที่ฉันเป็นผู้ปกครองของเขาไซ้ ฉะนั้นบุคคลผู้นี้ก็คือผู้ปกครองของเขาด้วย โอ้อัลลอฮ์ขอได้ทรงคุ้มครองผู้ซึ่งจงรักภักดีต่อเขาและขอได้เป็นศัตรูต่อผู้ซึ่งเป็นศัตรูของเขา” (อับดุลสุเชน ชัรฟุดดินและคณะ, 2529 พ.ศ. : 344)

ในบรรดาอิมามของชีอะฮ์นั้นมาจากตระกูลอะฮ์ลุลบัยตุ(สมาชิกในครอบครัวของท่านรซูล ﷺ) ซึ่งท่านแรกคืออะลี อิบน์ อบีฏอลิบ رضي الله عنه จากนั้นจึงเป็นบุตรชายทั้งสองของท่าน คือ ฮาซันและสุเัยนและจากนั้นก็เป็นที่ทายาทและบุตรหลานผู้ปราศจากบาปอีก 9 ท่านของอิมาม อัลสุเัยน (อัลตีญานี , 2541 พ.ศ. ข : 114) อิมามะฮ์มิใช่สิ่งที่ต้องแสวงหาแต่เป็นการมอบหมายประทานมาโดย

อัลลอฮ์ ✓ ด้วยเหตุนี้กลุ่มชีอะฮ์ ✓ เชื่อว่าอัลลอฮ์ ✓ เท่านั้นที่สามารถจะแต่งตั้งผู้สืบต่อเป็นเคาะลีฟะฮ์ ✓ ต่อจากท่านรซูล ﷺ

ที่มาของคำว่าอิมามะฮ์ ✓

คำว่าอิมามหรืออิมามะฮ์ ✓ ได้ปรากฏในอัลกุรอานและอัลหะดีษที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว แต่คำว่าอิมามที่แพร่หลายและที่ปรากฏในหนังสือเกี่ยวกับกลุ่มต่างๆในอิสลามนั้น มุฮัมหมัด อิมาระฮ์ (1989 ค.ศ. : 33 - 37) ได้กล่าวว่า คำว่าอิมามที่แพร่หลายและปรากฏในหนังสือเกี่ยวกับกลุ่มต่างๆในอิสลามก็คือ เป็นคำที่เกิดมาพร้อมกับแนวคิดชีอะฮ์ ✓ ที่เกี่ยวกับอิมามะฮ์ ✓ และ คำว่าอิมามเกิดขึ้นด้วยเหตุผลทางการเมือง หลังจากเกิดกลุ่มต่างๆในอิสลาม กลุ่มชีอะฮ์ ✓ ได้ใช้คำว่าอิมาม และได้ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับอิมามะฮ์ ✓

ชีอะฮ์ ✓ เป็นผู้ริเริ่มเขียนในเรื่องอิมามะฮ์ ✓

ผู้ที่ได้รับริเริ่มเขียนในเรื่องอิมามะฮ์ นั้นเป็นชาวชีอะฮ์ สาเหตุเกิดจากการมีความคิดที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคอวาริษญ์¹ กลุ่มมูตะซัลลีฮ์² และอะฮ์ลิสซุนนะฮ์ ซึ่งผู้ที่เขียนเกี่ยวกับอิมามะฮ์ เป็นคนแรกคือ อะลี อิบน์ อีสมาอิล อิบน์ มัซัยม อัคตัมมาร ซึ่งมัซัยม อัคตัมมารเป็นลูกของอะลี อิบน์ อีสมาอิล เป็นคนเปอร์เซีย และเป็นทาสของ อะลี อิบน์ อะบีฏอลิบ (มุฮัมหมัดเราะฟัด อูสมาน , 1975 ค.ศ. : 17)

อิบน์ นะคีม (1994 ค.ศ. : 216) ได้กล่าวว่า ชีอะฮ์ ✓ ✓ เป็นผู้ริเริ่มเขียนในเรื่องอิมามะฮ์ ✓ ซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงต้นของสมัยอับบาสิยะฮ์ ✓

คำว่าอิมามะฮ์ ✓ ในวิชาฟิกฮ์ ✓ (ศาสนบัญญัติ)

บุคคลแรกที่กล่าวถึงอิมามะฮ์ ✓ ในด้านฟิกฮ์ ✓ คือ อิมามอัชชาฟีอี ซึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของอิมาม ไว้ ในหนังสืออัลอุมม์ ซึ่งอัชชาฟีอี (2001 ค.ศ. : 2 / 309) กล่าวว่า การเลือกอิมามควรพิจารณาเผ่ากุรอยช์ เป็นอันดับแรก กรณีเกี่ยวกับการเลือกผู้นำสูงสุดคั้งที่ท่านรซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

¹ กลุ่มที่แยกตัวออกจากท่านอะลี อิบน์ อับฏอลิบ หลังจากการตัดสินระหว่าง อะลีกับมูอวะฮะยะฮ์ ในปี 37 ฮ.ศ. หลังสงครามคิฟฟิน (อบูลหะซัน อัลอัชอะรีย, 1990 ค.ศ. : 167) และ (อบูชะฮูรออู, ม.ป.ป. : 56)

² กลุ่มที่ใช้ปัญญาในการตีความคัมภีร์ (อัลกุรอาน, อัลหะดีษ) โดยไม่คำนึงถึงความเป็นมาของคัมภีร์ (อิบน์ตัยยะฮ์ 1998 ค.ศ. : 1 / 139)

قدموا قريشا ولا تقدموها ... الحديث

ความว่า “จงพิจารณาบุคคลในเผ่ากูรอซ เป็นอันดับแรก และจงอย่าละเลยพวกเขา”¹

มุฮัมมัดฎิยาอุดดีน (1960) ค.ศ (101 : ได้กล่าวว่า อิมามอัซซาฟีอีเป็นท่านแรกที่
ผนวกเรื่อง อิมามไว้หนังสือฟิกฮฺ

มุสฏาะฟา อัลคิน และคณะ (1996 ค.ศ : 3 / 607 - 621) ได้กล่าวในหนังสือ อัลฟิกฮฺ อัลมัน
ชะญิเกี่ยวกับอัลอิมามะตุลอุซมา (ผู้นำสูงสุด)ว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนา อิมามเป็นผู้สืบทอดการ
บริหารราชการแผ่นดินหลังจากท่านรซูล ﷺ ละ ได้กล่าวถึงเงื่อนไขในการเป็นอิมาม และการให้
สัตยาบันของประชาชน เป็นต้น

ในวิชาฟิกฮฺได้กล่าวถึงอิมามะฮฺไว้ในหลายประเด็นด้วยกันเช่น วิธีการคัดเลือกอิมาม คุณ
สมบัติของอิมาม การให้สัตยาบันต่ออิมาม เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวจะเป็นเรื่องของหลักการ
ปฏิบัติ

คำว่าอิมามะฮฺ ในกลุ่มอุซลุคุดดีน

กามาลุดดีน อิบน์ อิบชะรีฟ กล่าวว่า อิมามเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับหลักการศรัทธาไม่ใช่หลัก
การปฏิบัติ หลักการศรัทธาในอิมามที่ถูกตั้งหลังจาก ﷺ คืออับบักกร อุมร์ อูสมานและอะลี และ
ความประเสริฐของบรรดาท่านเหล่านั้น (อ้างใน มุฮัมมัดเราะฟีต อูสมาน 1975 ค.ศ. : 31)

บรรดาปราชญ์ได้กล่าวว่าอิมามะฮฺเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการศรัทธา ในด้านความ
ประเสริฐของบรรดาเคาะลีฟะฮฺ ความประเสริฐของชาวกูเรซ การเชื่อฟังและการภักดีต่ออิมามที่สั่งใช้
ในสิ่งที่ไม่เป็นเมาะศิยะฮฺและการห้ามปฏิเสหฺอิมามที่ไม่ได้สั่งใช้ในสิ่งที่ดี นอกจากนี้ยังกล่าวเกี่ยวกับ
การโต้ตอบต่อบรรดากลุ่มที่กระทำการอูตริในเรื่องของอิมามะฮฺ ในด้านความเชื่อว่าอิมามเป็นผู้ที่
บริสุทธิ์ ไร้บาป การกลับมาของอิมามหลังจากการหายตัวไป การมีภาวะเหนือธรรมชาติ และการ
ปฏิเสหฺต่ออิมามที่กระทำการละเมิดต่อบทบัญญัติของศาสนา เป็นต้น (อัब्ดุลลฮฺ อิบน์ อุมร์, 1987
ค.ศ. : 19)

อิมามะฮฺจะถูกล่าวถึงในอิลมุลกะลาม (วิชาขวิทยา) อัฎฎิยาอุดดีน อัลอิญิ กล่าวไว้ว่า ฉันได้
กล่าวถึงอิมามะฮฺ ในเรื่องอิลมุลกาลามซึ่งได้มีการกล่าวถึงแล้วก่อนหน้านี้และอัลญุญญานี ได้กล่าว
เพิ่มเติมว่า เพื่อเป็นการป้องกันความซ้ำที่กระทำโดยกลุ่มนักอูตริต่างๆและกลุ่มอัลอะฮฺ วาอ (▼
▼ วาอ ▼ (กลุ่มที่นับถือศาสนาตามอารมณ์) และเพื่อปกป้องบรรดาอิมามที่ได้รับทางนำจากการถูกใส่ร้ายของ

¹ บันทึกโดย อัลบัยฮะกีเย เล่ม 3, หน้า 172, หมายเลข 5297

บรรดานักอูตริทั้งหลาย ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้สามัญชนทั่วไปหลงผิดในเรื่องการศรัทธาตามพวกเขา (อ้างใน มุฮัมหมัดเราะเฟ็ต อุดมาน, 1975 ค.ศ. : 33)

การที่ได้มีการอธิบายเรื่องอิมามะฮ์ในด้านอูศูลุดดีนนั้นเพื่อปกป้องหลักการศรัทธาให้มีความเที่ยงตรงและไม่ให้เกิดความเข้าใจที่ผิดตามสิ่งที่บรรดานักอูตริได้สร้างไว้

บทบัญญัติในอัลกุรอานและอัลหะดีษเกี่ยวกับอิมามะฮ์ ▼

บทบัญญัติในอัลกุรอานเกี่ยวกับอิมามะฮ์ ▼

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۗ ﴾... الآية ﴿٥٨﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ ▼ ทรงใช้พวกเจ้าให้มอบคืนบรรดาของฝากแก่เจ้าของมัน และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จงตัดสินด้วยความยุติธรรม.. “ (อันนิซาอู : 58)

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۗ ﴾... الآية ﴿٥٩﴾

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเชื่อฟังอัลลอฮ์ ▼ และเชื่อฟังรซูลเถิด และเชื่อฟังผู้ปกครองในหมู่พวกเจ้าด้วย “ (อันนิซาอู ▼ : 59)

อายะฮ์แรกแสดงให้เห็นว่า อิมามจะต้องมีความซื่อสัตย์และให้ความยุติธรรมต่อประชาชน ส่วนอายะฮ์ที่สอง ชี้ว่าประชาชนจะต้องเชื่อฟังเคารพกตัตต่ออิมาม

บทบัญญัติในอัลหะดีษเกี่ยวกับอิมามะฮ์ ▼

من أطاعني فقد أطاع الله ، ومن عصاني فقد عصى الله ، ومن أطاع

. أميرى فقد أطاعني ، ومن عصى أميرى فقد عصاني .

ความว่า “ผู้ใดเชื่อฟังต่อข้า)รซูล (แท้จริงผู้ที่ได้อัลลอฮ์ และผู้ใดทรยศต่อข้า)รซูล (แท้จริงเขาผู้นั้นได้ทรยศต่ออัลลอฮ์ เช่นกัน และผู้ใดเชื่อฟังต่ออิมามของข้า)รซูล) แท้จริงเขาได้เชื่อฟังต่อข้า (รซูล) และผู้ใดทรยศต่ออิมามของข้า (รซูล) แท้จริงเขาได้ทรยศต่อข้า (รซูล)” รายงานโดย (อัลบุคอรีย : 7137)¹

إذا خرج ثلاث في سفر فليؤمروا عليهم أحد هم ... وعن أبي

هريرة وزاد قال نافع فقلنا لأبي سلمة فأنت أميرنا

ความว่า “ เมื่อใดที่ท่านออกเดินทาง 3 คน ท่านต้องเลือกคนใดคนหนึ่งให้เป็นอิมามของกลุ่มท่าน “ ตามสายรายงานของ ออบุซุรอยเราะฮ์ เขาได้เสริมว่า (นาฟิอ์ ได้กล่าวว่) เราได้กล่าวต่ออบู ซาলামะฮ์ ว่า ท่านนั้นแหละคืออิมามของพวกเรา “²

หะดีษทั้งสองนี้เป็นหลักฐานว่า จำเป็นที่จะต้องคัดเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มมาเป็นอิมาม ไม่ว่าจะเป็กลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ความสำคัญของอิมามในอิสลาม

ตำแหน่งอิมามในอิสลาม เป็นตำแหน่งผู้นำที่สืบทอดภารกิจของท่านรซูล ﷺ เป็นทั้งผู้นำในการปกครอง ผู้นำประชาชาติ และทำหน้าที่เผยแผ่ศาสนาแก่มวลมนุษยชาติ รวมทั้งปกป้องรักษาหลักคำสอนของศาสนา ถ้าหากว่าไม่มีตำแหน่งอิมามผลงานของท่านรซูล ﷺ จะสูญหายไป บทบาทของผู้เป็นรซูลต่อวิถีชีวิตของมวลมนุษยชาติจากยุคหนึ่งถึงอีกยุคหนึ่งก็จะสิ้นสุดลง หลักคำสอนก็จะสูญหายและมีอันต้องถูกทำลาย ศาสนาอิสลามจะกลายเป็นศาสนาแห่งพิธีกรรมที่ปราศจากชีวิต ไม่สามารถรักษาวิถีครรลองชีวิตให้ปลอดภัยจากความเปลี่ยนแปลงได้

ในทัศนะของอะฮ์ ลีซซุนนะฮ์ ถือว่า การมีอิมามเป็นสิ่งวาญิบและเป็นสิทธิของอุมมะฮ์ ที่จะเลือกอิมามหรือเคาะลีฟะฮ์¹ เพราะในอิสลามมีหลักการ อัลอัมรฺ บิลมะอะรูฟ วันนะหฺยฺ อะนิลมุนกัร (การกำชับให้กระทำความดี และยับยั้งมิให้กระทำความชั่ว) การกำชับหรือการยับยั้งห้ามปราม

¹ อ้างแล้วในหน้า 2

² บันทึกโดย_อบูดาวูด_ กิตาบ 9 , บาบ 87 , เล่ม 3 , หน้า 81 , หมายเลข 2609. อัลบานียฺ ซิลซิลละฮฺอัศศอฮิหฺฮะฮฺ เล่ม 4 , หน้า 160 , หมายเลข 1662 ได้วิจารณ์ว่าเป็น หะดีษหะซัน

¹ ตามทัศนะของ อะชาอิเราะฮ์ อะฮ์ ลีซซุนนะฮ์ และส่วนใหญ่ของมุตะซัลละฮ์ ว่าเป็นเป็นสิ่งวาญิบ (อัลอามีดีฮ์, 1992 ค.ศ. : 70 - 71)

ตามหลักการจะไม่ใช่ที่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย ถ้าหากปราศจากอิมาม ดังที่ท่านรซูล ﷺ ได้กล่าวถึงความสำคัญของอิมามว่า

إن السلطان ظل الله في الأرض

ความว่า “แท้จริงผู้ปกครอง คือเงาของอัลลอฮ์ ในโลกนี้”² จากหะดีษ อนัส อิบน์มาลิก จะเห็นได้ว่าผู้นำนั้นมีความสำคัญยิ่งในอิสลาม ด้วยเหตุนี้ท่านรซูล ﷺ จึงได้สั่งให้มีผู้นำในกลุ่มแม้ว่าจะมีเพียง 3 คนก็ตามดังที่ปรากฏในหะดีษข้างต้น

ส่วนชีอะฮ์ ✓ ถือว่าอิมามนั้นเป็นส่วนหนึ่งของหลักการอิสลาม ซึ่งพระองค์อัลลอฮ์ ✓ ได้กำหนดไว้แล้วในหมู่ผู้มึนคุณธรรมเพื่อที่จะดำรงตำแหน่งอิมาม และการศรัทธานั้นจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากการศรัทธาต่ออิมาม ด้วยเหตุนี้อิมามจึงมีความสำคัญยิ่งในหลักการของชีอะฮ์ ดังที่บีญะฮ์ ✓ ฟรได้กล่าวว่า

بني الإسلام على خمسة أشياء على الصلاة والزكاة والحج

والصوم والولاية قال زرارة فقلت وأي شيء من ذلك أفضل

فقال الولاية

“อิสลามดำรงอยู่บนหลักห้าประการ คือ การละหมาด การจ่ายซะกาต การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการปกครอง ชูรอรอฮ์ กล่าวว่ดั่งนั้นฉันจึงถามว่าสิ่งใดเป็นหลักที่สำคัญที่สุด เขาตอบว่า อัลวิลายะฮ์(การปกครอง ✓)” (อัลกุไลนีย์ ✓³, 1365 ฮ.ศ. : 2 / 18)

สถานภาพของอิมาม

อิมามเป็นผู้พิทักษ์ปกป้องศาสนาและบริหารกิจการแผ่นดินไปพร้อมๆ กัน ดังที่อัลมาวัรดี ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า อิมาม คือ ผู้สืบทอดจากท่านรซูล ﷺ ในการพิทักษ์รักษาศาสนา และบริหารกิจการแผ่นดิน ซึ่งมีคุณสมบัติที่เหมาะสม ได้แก่ การยึดมั่นในคุณธรรม ความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ✓

² บันทึกโดย อัลบัยฮะกีญ เล่ม 8, หน้า 281, หมายเลข 16650 .ดิรมีซีเย กิตาบ 34, บาบ 47, เล่ม 4, หน้า 96, หมายเลข 2231. อัลบานีเย อัลซิลซิละฮ์ศอฮ์ฮะฮ์ เล่ม 5, หน้า 376, หมายเลข 2297 ได้วิจารณ์ว่าเป็น หะดีษหะซัน

³ มุฮัมมัด อิบน์ ยะอูบ อิบน์ อิศฮาก อัลกุลัยนี เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาหะดีษและเป็นนักวิชาการแนวชีอะฮ์ เสียชีวิตในปี 329 ฮ.ศ. ที่กูพะฮ์ แบกแดด

ความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามอัลกุรอานและซุนนะฮฺ เป็นตำแหน่งสูงสุดหากเขาปกครองด้วย
ความยุติธรรม เขาจะได้รับผลตอบแทนในโลกหน้า ดังที่ท่านร^ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

سبعة يظلهم الله في ظله يوم لا ظل إلا ظله... إمام عادل... الحديث

“มีเจ็ดคนที่อยู่ภายใต้ร่มเงาของอัลลอฮ์ ✓ ในวันกิยามะฮ์ ซึ่งจะไม่มียี่สิบเจ็ด ร่มเงาใด ๆ เว้นแต่ร่มเงา
ของพระองค์เท่านั้น หนึ่งในนั้นคือ อิมามที่มีความยุติธรรม ...”¹

ฝ่ายอะฮฺลิซซุนนะฮฺ ✓ เชื่อว่า อิมามเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปแต่มีความรู้ความสามารถที่
เหมาะสมในการเป็นอิมาม ซึ่งจะนำประชาชาติให้ได้รับความสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ด้วย
เหตุนี้ อิมามจึงต้องเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์และรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากประชาชาติ ใน
ขณะเดียวกันอิมามก็อาจมีความผิดพลาดได้หรืออาจเป็นผู้ละเมิดได้

ส่วนชีอะฮ์ ✓ เชื่อว่า อิมามเป็นผู้ปกครองที่สูงสุดเป็นประมุขของประชาชาติที่ประเสริฐ เป็น
แบบอย่างของมนุษยชาติ มีคุณสมบัติที่ดีงามอย่างมากและมีคุณสมบัติที่เด่นเป็นพิเศษ เช่น ความ
รู้ ความกล้าหาญ ความสุขุม ความบริสุทธิ์ ความเอื้อเฟื้อ ความเข้มแข็งต่ออัลลอฮ์ ✓ และความมีคุณ
ธรรม (อัลติญานี, ม.ป.ป. : 46) และเชื่อว่าอิมามต้องเกิดในหมู่มนุษยชาติเพราะได้รับการแต่งตั้งจาก
อัลลอฮ์ ✓ ได้รับความรู้จากท่านร^ﷺ และจากอิมามคนก่อนๆ เมื่อมีปัญหาใหม่เกิดขึ้นท่านจะรู้คำ
ตอบจากการคลำใจจากพระเจ้าโดยผ่านจิตใจอันบริสุทธิ์ซึ่งอัลลอฮ์ ✓ ประทานให้ท่านและท่านจะ
ได้รับความรู้ ความเข้าใจอันสมบูรณ์โดยไม่มีข้อผิดพลาดใดๆ (อัลมุซอฟฟิร, ม.ป.ป. : 49) นอกจากนี้ยัง
ถือว่าอิมามเป็นผู้ที่ไร้บาปปราศจากมลทินและไม่มีข้อผิดพลาดใดๆหรือหลงลืมอีกด้วย

¹ อ้างแล้วในหน้า 14